

Opgang, 6 oktober

Teksten

1 – Claude Goudimel (c.1514-1572): “O nostre Dieu, et Seigneur amiable” (a 4) (Ensemble Lamaraviglia, o.l.v. Stephanie Boller)

Dit is de eerste strofe van de Geneefse psalmberijming door Clément Marot, in een 4-stemmige zetting van Goudimel. Zoals in die tijd gebruikelijk wordt de melodie ('cantus firmus') door de tenor gezongen; later zou dat de rol van de sopraanpartij worden.

O nostre Dieu et Seigneur amiable,
combien ton Nom est grand et admirable.
Par tout ce val terrestre spacieux,
qui ta puissance esleve sur les cieux!

HEER, onze Heer, grootmachtig Opperwezen!
Hoe wordt Uw naam op aard' alom geprezen!
Gij, die den glans van Uwe majesteit
hebt boven lucht en heem'len uitgebreid.

2 – Jan Pieterszoon Sweelinck (1561-1621): “O nostre Dieu, et Seigneur amiable” (a 5) (Ensemble Lamaraviglia, o.l.v. Stephanie Boller)

Deze 5-stemmige zetting van Sweelinck is gebaseerd op dezelfde Geneefse psalm als die van Goudimel, hiervoor.

3 – Anthonie van der Horst (1899-1965): “Partite diverse sopra ‘O nostre Dieu, et Seigneur amiable’ (Pseaume 8)” (Charles de Wolff, orgel)

Veel van de door van der Horst gecomponeerde muziek berust op een achttonige toonladder, waarbij de tonen afwisselend een hele en een halve toon boven elkaar liggen. Hij noemde deze ladder de *modus coniunctus*, omdat hij twee tooncentra, die het octaaf exact doormidden delen, met elkaar verbindt. Die horen we ook in deze 'partite'. Charles de Wolff was een leerling van van der Horst, en ook diens opvolger als vaste dirigent van de Nederlandse Bachvereniging.

- Partite 1: Le chante du psaume
- Partite 2: Bincinium (Fugue)
- Partite 3: Bincinium
- Partite 4a & 4b: Canon a 3 voix “in modo conjuncto”
- Partite 5: Ricercare
- Partite 6: Air
- Partite 7: Dialogue
- Partite 8: Toccata
- Partite 9: Organum

Vervolg op pagina 2

4 – Henry Purcell (c.1659-1695): “O Lord, our governor”, Z. 39 (voor 2 bassen, 3 sopranen, koor SATB) (Nicholas Witcomb, Mark Kennedy, en Daniel Lochmann (sopranen); Michael George en Robert Evans (bas); King's Consort Choir, o.l.v. Robert King)

De tekst die Purcell gebruikt is uit het “1662 Book of Common Prayer”. De vertaling is uit de NBV21.

O Lord our Governor, how excellent is thy Name in
all the world, thou that hast set
thy glory above the heavens!
Out of the mouth of very babes and sucklings hast
thou ordained strength, because of thine enemies,
that thou mightest still the enemy and the avenger.
For I will consider thy heavens, even the works of
thy fingers, the moon and the stars, which thou hast
ordained.
What is man, that thou art mindful of him, and the
son of man, that thou visitest him?
Thou madest him lower than the angels, to crown
him with glory and worship.
Thou makest him to have dominion of the works of
thy hands, and thou hast put all things in subjection
under his feet:
all sheep and oxen, yea, and the beasts of the field,

the fowls of the air, and the fishes of the sea, and
whatsoever walketh through the paths of the seas.
O Lord our Governor, how excellent is thy Name in
all the world!

HEER, onze Heer, hoe machtig is uw naam op heel
de aarde. Uw luister aan de hemel wordt bejubeld

door de mond van kinderen en zuigelingen.
Tegen uw vijanden hebt U een macht gebouwd om
hun wraak en verzet te breken.

Zie ik de hemel, het werk van uw vingers,
de maan en de sterren door U daar bevestigd,

wat is dan de sterveling dat U aan hem denkt, het
mensenkind dat U naar hem omziet?

U hebt hem bijna een god gemaakt,
hem gekroond met glans en glorie,
hem toevertrouwd het werk van uw handen
en alles aan zijn voeten gelegd:

schapen, geiten, al het vee, en ook de dieren van het
veld,

de vogels aan de hemel, de vissen in de zee en alles
wat trekt over de wegen der zeeën.

HEER, onze Heer, hoe machtig is uw naam
op heel de aarde.

5 – Joseph Corfe (1741-1820): “Domine, Dominus noster” (anglican double chant, naar Henry Lawes) (a 4) (Westminster Abbey Choir, o.l.v. Martin Neary)

In onze kerkdiensten worden psalmen en gezangen doorgaans op een metrische tekst gezongen (zoals in de Geneefse psalmzettingen hiervoor): de tekst is gebaseerd op een bepaald ritme (metrum). Een chant, zoals gezongen in de Church of England, is een eenvoudige muzikale zetting waarop niet-metrische teksten (bijvoorbeeld de psalmen zoals die in de bijbel staan) worden gezongen.

Voor de tekst, zie Purcell, hierboven.

Vervolg op pagina 3

6 – Giovanni Gabrieli (c.1555-1612): “Domine, Dominus noster”, Psalm 8:2-9 (a 8) (Studio de musique ancienne de Montréal, o.l.v. Christopher Jackson)

Een compositie voor dubbel SATB koor. Giovanni Gabrieli introduceerde in de San Marco te Venetië de speciale brede kooropstelling ('cori spezzati'), waarmee zeer ruimtelijk effect ontstond, en waarmee ook heel levendige echo-effecten konden worden bereikt, die door diverse componisten is nagevolgd. De Duitse componist Heinrich Schütz was een van zijn leerlingen die deze stijl in de rest van Europa mede heeft geïntroduceerd. De vertaling is de Herziene Statenvertaling.

Domine, Dominus noster, quam admirabile est
nomen tuum in universa terra! Quoniam elevata est
magnificentia tua super caelos.

Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem
propter inimicos tuos, ut destruas inimicum et
ultorem.

Quoniam videbo caelos tuos, opera digitorum
tuorum, lunam et stellas quae tu fundasti.
Quid est homo, quod memor es eius? aut filius
hominis, quoniam visitas eum?
Minuisti eum paulo minus ab angelis; gloria et
honore coronasti eum;
et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subiecisti sub pedibus eius, oves et boves
universas, insuper et pecora campi,

volucres caeli et pisces maris qui perambulant
semitas maris.

Domine, Dominus noster, quam admirabile est
nomen tuum in universa terra!

HEERE, onze Heere, hoe machtig is Uw Naam op de
hele aarde! U Die Uw majesteit getoond hebt boven
de hemel.

Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt
U een sterk fundament gelegd, omwille van Uw
tegenstanders, om de vijand en wraakzuchtige te
laten ophouden.

Als ik Uw hemel zie, het werk van Uw vingers, de
maan en de sterren, die U hun plaats gegeven hebt,
wat is dan de sterveling, dat U aan hem denkt, en de
mensenzoon, dat U naar hem omziet?

Toch hebt U hem weinig minder gemaakt dan de
engelen en hem met eer en glorie gekroond.
U doet hem heersen over de werken van Uw
handen,

U hebt alles onder zijn voeten gelegd: schapen en
runderen, die allemaal, en ook de dieren van het
veld,

de vogels in de lucht en de vissen in de zee,
al wat over de paden van de zeeën gaat.

HEERE, onze Heere, hoe machtig is Uw Naam op de
hele aarde!

7 – Kaspar Förster (jr.) (1616-1673): “Domine, Dominus noster” (a 10) (Wrocław Baroque Ensemble, o.l.v. Andrzej Kosendiak)

Ook dit is een dubbelkorige zetting, voor 5 zangstemmen en 5 instrumentale stemmen. De tekst behelst de verzen 2-7 met dezelfde latijnse tekst als bij Gabrieli.